

عنوان و نام پدیدآور: دیدگاه دیده بان (ولایت فقیه/خبرگان/نظارت/امام خمینی/اخمته ای)

مشخصات نشر: قم: اثر قلم، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۲۹۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۳-۰۱۰-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

کتابشناسی: ۱۳۹۵ ۸۵/۲۱۱/۵BP

رده بندی یوبی: ۲۹۷/۴۱۷۲

شابک کتابشناسی ملی: ۳۹۱۱۰۶۵

نام کتاب: دیدگاه دیده بان

استاد راهنما: دکتر سعید محسن سید آل غفور

مؤلف: محسن حسین

ناشر: قم - اثر قلم

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

چاپخانه: قم / پاسدار اسلام

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

تقدیم به:

روح بلند بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ،
امام خمینی (ره) و ولی فقیه زمان حاضر
حضرت آیت الله العظمی (مدظله العالی) و تمام شهدائی
که این درخت تنومند را با خون خود آبیاری نمودند.

و پدر و مادرم که محبت اهل بیت علیهم السلام و
ولایت را در روح و اندیشه من تربیه نمودند

و همسر مهربانم که صبورانه من را به تحصیل علم
ترغیب نمود

فهرست مطالب

۸	مقدمه
۹	فصل اول: مبانی و عملکردها
۱۰	مبحث اول: مقدمه
۲۲	مبحث دوم - سیر تکاملی اقدام برای تحدید قدرت
۲۴	بخش اول - اقدامات اولیه در زمینه تحدید قدرت
۲۵	الف - نهادینه شدن قدرت و ایجاد حقوق
۲۵	ب - اعلامیه ها و ضمانت های حقوق
۲۹	ج - برداشت های نظری جدی در زمینه تحدید قدرت دولت
۳۲	بخش دوم - اقدامات عینی تر و عملی تر در زمینه تحدید قدرت
۳۲	الف - سبکی فوا
۳۸	ب - دو مجلس، ابزارای جهت تحدید قدرت
۳۹	ج - انواع دستگاه تک قدرت
۴۳	ه - سازماندهی گروه های جامعه و افکار عمومی
۴۷	فصل دوم: مکانیزمهای نظارت بر ولی فقیه
۴۸	گفتار اول: مفاهیم و کلیات
۷۳	گفتار دوم: بررسی نظریه نظارت ناپذیری رهبری در نظام اسلامی
۸۹	گفتار سوم: بررسی مبانی فقهی مشروعیت نظارت بر رهبری
۱۳۴	گفتار چهارم: بررسی مبانی حقوقی مشروعیت نظارت بر رهبری
۱۴۸	گفتار پنجم: مشروعیت سیاسی و حدود نظارت شرعی
۱۵۶	گفتار ششم: حدود نظارت از نظر قانون اساسی
۱۶۸	گفتار هفتم: ساختار و نحوه نظارت خبرگان بر رهبری
۱۹۰	فصل سوم: دیدگاه امام خمینی (ره) و آیت الله خامنه ای
۱۹۱	گفتار اول: بررسی دیدگاههای امام خمینی (ره) و آیت الله خامنه ای
۱۹۱	الف: دیدگاه امام خمینی (ره)

ب: دیدگاه حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی)..... ۱۹۲

گفتار دوم: نظارت مجلس خبرگان بر رهبری در قانون اساسی از دیدگاه علماء..... ۱۹۷

الف: دیدگاهی که حق نظارت خبرگان بر رهبری را اثبات می کند..... ۲۰۰

آیت الله امینی ۲۰۰

آیت الله مؤمن ۲۰۱

آیت الله طاهری خرم آبادی ۲۰۲

آیت الله احمد آذری قمی ۲۰۳

آیت الله امدادی ۲۰۳

ب: دیدگاهی که نظارت نهادینه توسط مجلس خبرگان را نمی پذیرد..... ۲۰۷

حجت الاسلام والمسلمین موسوی خوئینی ها..... ۲۰۷

حجت الاسلام عبدالقادر نوری ۲۰۸

عباسعلی عمیدزنجانی ۲۰۹

ج: دیدگاههای دیگر علماء ۲۱۱

آیت الله شیخ احمد جنتی ۲۱۱

آیت الله شیخ محمد یزدی ۲۱۸

آیت الله شیخ مرتضی مقتدایی ۲۲۲

آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی ۲۲۸

آیت الله واعظ موسوی ۲۳۷

حجت الاسلام و المسلمین سروش محلاتی ۲۳۹

آیت الله مهدوی کنی ۲۴۱

صل چهارم: جمعبندی ۲۴۲

منابع: منابع فارسی ۲۴۹

دین اسلام نسبت به نظارت بر کسانی که به عنوان حاکم و زمامدار حکومت اسلامی محسوب می‌شوند، تأکید فراوانی دارد. در دین مبین اسلام ادله‌ای وجود دارد که می‌توان امر نظارت بر ولیّ فقیه را از آن استنباط نمود. این ادله عبارتند از: عدم عصمت، وجوب امر به معروف و نهی از منکر، قاعده‌ی النصیحة لائمة المسلمین، لزوم مشورت، امانت بودن ولایت و مسؤولیت، بوریّت حکومت و لزوم صیانت از حکومت اسلامی. نظارت بر ولیّ فقیه به دو نوع نظارت درونی و بیرونی تقسیم و مراجع ناظر بر وی شامل نظارت همگانی و نظارت نهادینه می‌شود که در جمهوری اسلامی ایران محاسن خدایان رهبری متصدی اصلی نظارت می‌باشد.

از نگاه میان نظارت بر قدرت بدون نظارت موجب فساد شده و ضرورت تفکیک قوا بدیهی می‌باشد.

از منظر امام خمینی(ره) و آیت الله العظمی‌ای در حکومت اسلامی، قدرت سیاسی از لحاظ نظری و عملی به نحوی مهار شده که منجر به فساد نمی‌شود، زیرا قدرت منشا الهی دارد و کارکردهای نظام سیاسی باید مطابق قوانین و احکام دینی باشد و این مقررات و قوانین از فساد قدرت سیاسی جلوگیری می‌کند.

در این پژوهش سعی شده است که مساله نظارت و نحوه‌ی آن از دیدگاه این دوشخصیت مورد بررسی و کنکاش قرار بگیرد. در همین رهیافت دیدگاه‌های دیگر اندیشمندان اسلامی نیز مورد بررسی قرار گرفته و تلاش بر این بوده که اختلاف دیدگاهها نیز مورد نقد و بررسی قرار بگیرد.

در پایان لازم میدانم از راهنمائیهای دانشمند و استاد ارجمندم جناب آقای دکتر سیدمحسن سیدآل غفور که در تألیف این کتاب تلاش وافری داشته اند تشکر ویژه نمایم.